

Riad și Idiab împotriva Belgiei – 29787/03 **Hotărârea din 24.01.2008**

Art. 5 § 1: Arestare sau detenție legală

Menținerea în detenție prelungită a străinilor în situație ilegală într-o zonă de tranzit din aeroport și într-un centru pentru străinii în situație ilegală, în ciuda unei hotărâri de punere în libertate : *încălcare*

În fapt – Reclamanții sunt resortisanți palestinieni. Ambii au ajuns în Belgia la aeroportul Bruxelles-National, cu un avion care a zburat de la Sierra Leone, la sfârșitul lui decembrie 2002. Au declarat că au părăsit Libanul unde viața le era în pericol. Având în vedere că nu dețineau o viză, le-a fost refuzată intrarea în Belgia și au fost imediat trimiși într-un centru de tranzit situat în incinta aeroportului. Aceștia au depus o cerere de azil, care a fost respinsă. La sfârșitul lui ianuarie 2003, au fost transferați într-un centru închis pentru străinii în situație ilegală. În acest interval, avocatul reclamanților a depus o cerere de punere în libertate care a fost admisă de instanță. Cu toate acestea, chiar în aceeași zi, ei au fost transferați în zona de tranzit a aeroportului Bruxelles-National în așteptarea expulzării lor. Sesizată de reclamanți, instanța a impus statului belgian, la 14 februarie 2003 să îi lase pe reclamanți să părăsească în libertate și fără restricție zona de tranzit, sub sancțiunea unei amenzi de 1 000 EUR pe oră de nerespectare a hotărârii. A doua zi, reclamanții au părăsit zona dar după un control al identității, aceștia au primit ordinul de a părăsi teritoriul și au fost trimiși de îndată într-un alt centru pentru străinii în situație ilegală. La începutul lui martie 2003, reclamanții au fost repatriați cu un avion cu destinația Beirut, sub escorta polițiștilor.

În drept – Art. 5 § 1: Menținerea reclamanților în zona de tranzit nu a avut loc la sosirea în țară, ci o lună mai târziu, ca urmare a hotărârilor devenite definitive și care dispuneau în termeni clari punerea lor în libertate. În plus, prevăzută pentru o perioadă nedeterminată, aceasta a avut loc timp de 15, respectiv 11 zile. Aceasta a reprezentat în fapt, o lipsire de libertate. Simpla posibilitate ca reclamanții să părăsească în mod voluntar țara nu exclude o atingere adusă libertății lor. Instanța internă a calificat această situație ca fiind ilegală și contrară statului de drept. Cu privire la jurisprudența Curții, trebuie să existe o legătură între, pe de o parte, motivul invocat pentru lipsirea de libertate autorizată și pe de altă parte, locul și regimul de detenție. Or, reclamanții au fost lăsați pe cont propriu în zona de tranzit, care nu constituie un loc de ședere potrivit, fără asistență umanitară sau socială de orice fel. În această privință, trebuie ținut cont și de faptul că aceste măsuri de detenție se aplică resortisanților străini care, după caz, nu au comis alte infracțiuni decât cele legate de șederea lor. Guvernul nu a putut explica pe ce temei legal se fonda transferul și menținerea în zona de tranzit. „Deținerea” unui individ în această zonă pe o perioadă nedeterminată și imprevizibilă, fără ca această detenție să se bazeze pe o prevedere legală concretă sau pe o hotărâre judecătorească valabilă și cu posibilitatea limitată de control judecătoresc, având în vedere dificultățile de contact care să permită o asistență juridică corectă, este în sine contrară principiului securității juridice.

Referitor la plasarea ulterioară într-un centru pentru străinii în situație ilegală, aceasta a fost dispusă încălcând în totalitate hotărârile din 14 februarie 2003, care nu au făcut obiectul niciunui recurs și care arătau clar că atâta timp cât reclamanții nu vor fi expulzați, statul trebuia să le permită libera circulație pe teritoriul său. Or, în timp ce statul refuza în mod evident să procedeze la executarea silită a hotărârilor de repatriere și spera ca aceștia să plece în mod voluntar în ciuda eșecurilor anterioare, a continuat să îi rețină, fără a se folosi de posibilitatea legală de a le impune reclamanților să aibă reședința într-un loc stabilit. În concluzie, detenția reclamanților nu a fost legală.

Concluzie: încălcare (unanimitate).